

กลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในเขตอำเภอรัฐประเทส จังหวัดสระแก้ว

**The Surveillance Operation Strategy in accordance with The Policy on
Prevention and Resolution of Illegal Narcotic Problems in
Aranyapathet District, SaKaeo**

สุรัชชัย มุลสาร,

ภาสกร ดอกจันทร์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกปิบลสงคราม

Surachai Mulsan,

PhasakornDokchan and Kampanart Wongwatthanaphong

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, Email :surachai@uservicesthailand.com

*****

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการเฝ้าระวังฯ การศึกษาปัจจัยที่มีต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันฯ และ 3. เสนอกลยุทธ์ในการปฏิบัติการเฝ้าระวังฯ ในเขตอำเภอรัฐประเทส จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ได้จำนวนกลุ่มอย่างทั้งสิ้น 375 คน และเพิ่มอีก 25 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม และเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติการเฝ้าระวังฯ ในสามอันดับแรก คือ ด้านมาตรการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ด้านมาตรการเฝ้าระวังในครัวเรือน และด้านมาตรการชุมชน คิดเห็นระดับปานกลาง 2) ปัจจัยการจัดการแบบมีส่วนร่วม ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) กลยุทธ์ในการปฏิบัติการเฝ้าระวังฯ สรุปว่าชุมชนควรยกระดับความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับครอบครัวไปสู่ระดับชุมชนและสังคม รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการตรวจตราและคุมเข้มพื้นที่ในชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ และควรร่วมกันจัดทำแผนในการจัดอบรมเพื่อรณรงค์สร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการปัญหายาเสพติดให้แก่ประชาชน และร่วมกันจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ

* วันที่รับบทความ : 13 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 16 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 17 กันยายน 2567

คำสำคัญ: การปฏิบัติการเฝ้าระวัง; นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด; การจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

The Surveillance Operation Strategy in accordance with The Policy on Prevention and Resolution of illegal Narcotic Problems in Aranyapathet District, Sakaeg Abstract This study aimed to study the level of surveillance operation, study the factors affecting the strategy of surveillance operation according to the prevention policy, and 3. propose a strategy for surveillance operation in Aranyaprathet District, Sa Kaeo Province. It was a quantitative and qualitative research. The sample group used the method of determining the sample group size by opening the sample group table of Krejcie, & Morgan (1970). The total number of groups was 375 people and an additional 25 people, totaling 400 people. The quantitative research instrument was a questionnaire and the qualitative research instrument was an in-depth interview.

The research results found that 1) The top three levels of surveillance operations, namely drug addiction treatment measures, household surveillance measures, and community measures, had moderate opinions. 2) Participatory management factors, external factors, and internal factors were significantly related to surveillance operations strategies at a statistical level of 0.05. 3) The strategies for surveillance operations concluded that communities should enhance their strength in preventing and solving drug problems from the family level to the community and society levels, including those involved in strictly monitoring and controlling areas in the community that are at risk of drug spreading. They should use modern technology and jointly develop a training plan to campaign to raise awareness about drug problem management for the public and jointly organize various recreational activities.

Keywords: Surveillance operations; Drug prevention and solution policy; Community participatory management

บทนำ

ปัญหายาเสพติดถือเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคม และความสงบสุขของประชาชน รวมถึงเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย เป้าหมาย ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ต่าง ๆ โดยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนหรือผู้นำชุมชนที่มีจิตอาสาในการช่วยเฝ้าระวัง (ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขต บางกอกใหญ่, 2564 : 1) โดยแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วม เป็นสำคัญ อาทิเช่น การใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายโดยการจัดทำแผนกลยุทธ์ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การจัดกิจกรรมการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนา โดยใช้แผน และกิจกรรมการจัดการปัญหายาเสพติดที่หลากหลาย โดยต้อง

คำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนนั้น ๆ ด้วย (อิสรภาพ มาเรื่อน และคณะ, 2559: 116) รวมถึงการกำหนดรูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งมีการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน การร่วมกันค้นหา และทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน และการพัฒนาการดำเนินงานในการใช้ศักยภาพ ของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสร้างการรับรู้ให้คนในชุมชนรู้ถึงสถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึงผลกระทบที่คนในชุมชนจะได้รับทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สิน ครอบครัว เครือญาติ ชุมชนและสังคม ซึ่งจะส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเกิดขึ้นได้ (พระสุทัศน์ พันธุ์สุภผล, 2558: 1)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดที่พบในปัจจุบัน คือ การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่อยู่ติดกับแนวชายแดนอย่างเช่น จังหวัดสระแก้ว ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดประเภทยาบ้า และยาไอซ์ โดยในพื้นที่ได้มีการตั้งจุดตรวจจุดสกัดในพื้นที่หมู่บ้านชายแดน มีการเดินลาดตระเวนร่วมกับหน่วยทหารพราน และเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ตามหมู่บ้านตามแนวชายแดนและพื้นที่โขงใน เพื่อค้นหาสิ่งผิดกฎหมาย ยาเสพติด และการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดสระแก้ว, อ้างใน หนังสือพิมพ์บ้านเมืองออนไลน์, 2565: 1) นอกจากนี้ยังต้องมีแนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่ ต้นทาง คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อยุติบทบาทของแหล่งผลิตภายนอกประเทศ ในส่วนของกลางทาง คือ การป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรม การปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มแต่ละบุคคล และปลายทาง คือ การดูแลผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ให้เข้าถึงการบำบัดรักษา การใช้มาตรการทางเลือก รวมถึงการติดตามและให้โอกาสและการยอมรับจากสังคม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต การมุ่งเน้นให้ทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายปลอดภัยจากยาเสพติด และการแก้ไขปัญหายาตามบริบทของพื้นที่ โดยการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่มีบริบทของสถานการณ์ที่มีความแตกต่างกัน การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคีที่เกี่ยวข้อง และการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยยึดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2564 : 9) ซึ่งจากสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหายาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ควรศึกษา กลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภอ อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงยุทธในการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่จะสามารถนำไปใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ และใช้เป็นแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบาย

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยภาคประชาชน ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว ให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว
3. เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ระเบียบวิธีวิจัย

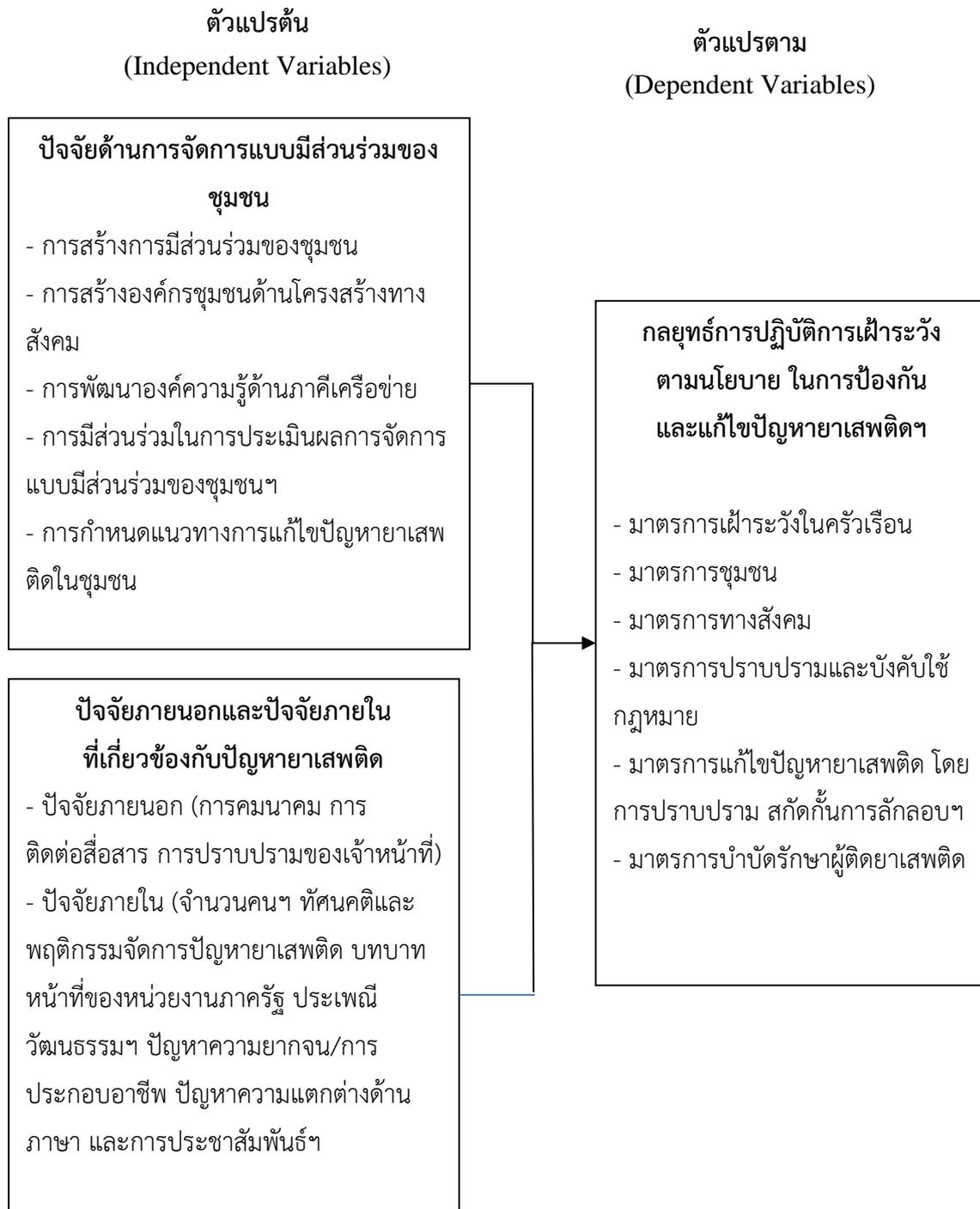
การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชากร ได้แก่ ประชาชน ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำนวนประชากร 16,940 คน (กระทรวงมหาดไทย, 2565) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การเปิดตารางกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) เลือกคูที่จำนวนประชากร 15,000 คน ได้จำนวนกลุ่มอย่างทั้งสิ้น 375 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดของข้อมูล จึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอีก 25 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 400 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน และประชาชน ในเขตอำเภอ รัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว แบ่งได้ 3กลุ่มหลัก ดังนี้

1) ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จำนวน 10 คน 2) ผู้บริหาร/ครูสถานศึกษา (ระดับชั้นมัธยมศึกษา) จำนวน 10 คน และ 3) ประชาชน(ผู้นำศาสนา) จำนวน 5 คน โดยกำหนดเครื่องมือที่ศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง ซึ่งใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งสิ้น 25 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยรวม และทุกด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง อันดับแรก ด้านมาตรการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด รองลงมา ด้านมาตรการเฝ้าระวังในครัวเรือน ด้านมาตรการชุมชน ด้านมาตรการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย ด้านมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการปราบปราม สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตั้งแต่พื้นที่ชายแดน และอันดับสุดท้าย ด้านมาตรการทางสังคม ตามลำดับ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีดังนี้

ตารางที่ 1 การจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ต่างกัน ส่งผลต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว

Model	Unstandardized		Standardize	t	Sig.	Tolerance	VIF
	Coefficients		d				
	B	Std. Error	Beta				
ค่าคงที่	1.185	.087		13.560*	.000		
ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมฯ (X ₁)	.026	.043	.034	.599	.549	.373	2.680
ด้านการสร้างองค์กรชุมชนฯ (X ₂)	.262	.060	.331	4.356*	.000	.206	4.848
ด้านพัฒนาองค์ความรู้ฯ (X ₃)	.097	.069	.116	1.413	.158	.177	5.654
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลฯ (X ₄)	.036	.063	.044	.567	.571	.194	5.155

ด้านการกำหนด แนวทางแก้ไข ปัญหา (X ₅)	.217	.061	.258	3.547*	.000	.224	4.455
--	------	------	------	--------	------	------	-------

R	
R Square	.729
Adjusted R Square	.531
Durbin-Watson	1.791
F-ratio	(.000* 89.323)

* p< 0.05

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า การจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.10 โดยการจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการสร้างองค์กรชุมชนด้านโครงสร้างทางสังคม และด้านการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มีอิทธิพลกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ที่ต่างกัน ส่งผลต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

Model	Unstandardized		Standardize	t	Sig.	Toler ance	VIF
	Coefficients		d				
	B	Std. Error	Beta				
ค่าคงที่	.484	.069		6.982*	.000		
ปัจจัยภายนอก (X ₁)	.259	.041	.271	6.322*	.000	.309	3.236
ปัจจัยภายใน (X ₂)	.590	.039	.641	14.961*	.000	.309	3.236

R	
R Square	.880
Adjusted R Square	.774
Durbin-Watson	1.939
F-ratio	681.347 (.00.*)

* p< 0.05

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน มีความสัมพันธ์กันกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในระดับค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 77.30 โดยปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก มีอิทธิพลกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 3. เพื่อเสนอกิจกรรมในการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์โดยสามารถสรุปเป็นแนวทางในการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

1. ควรกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเชิงรุกโดยร่วมมือกันระหว่างประเทศ ซึ่งต้องมีการกำหนดแนวทางการป้องกันเชิงรุกโดยทำอย่างต่อเนื่องและจริงจัง
2. ควรเพิ่มมาตรการทางกฎหมายลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้รุนแรงขึ้น ทั้งนี้ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้ปราบปรามจับกุมควรดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดจริงจัง
3. ควรมีหน่วยงานหรือทีมงานประจำชุมชน ในการตรวจสอบและปราบปรามยาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่องและจริงจังให้มากขึ้น เช่น การจัดตั้งทีมงานหรือกลุ่มองค์กรอิสระ NGO หรือมูลนิธิต่าง ๆ เข้าตรวจตราและคุมเข้มพื้นที่ในชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่จะเข้ามาในชุมชนและคนในชุมชน โดยต้องเป็นการทำงานเชิงรุก หรือการจัดเจ้าหน้าที่เฉพาะกิจเป็นสายลับเข้าไปสืบในพื้นที่ชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดเรื่องยาเสพติด
4. ผู้ที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือจัดทำแผนตรวจตราตามรอยตะเข็บชายแดน และควรเข้มงวดมาตรการป้องกันปราบปรามยาเสพติด
5. ภาครัฐควรจัดทำแผนประเมินการพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน โดยการให้รางวัลกับชุมชนที่ได้รับการตรวจประเมินการพัฒนาและป้องกันปัญหาเสพติดที่ได้เกณฑ์ที่สูง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาเสพติด
6. ประชาชนในชุมชนควรร่วมมือในการแจ้งเบาะแส หากทราบถึงผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดควรแจ้งเบาะแสไปที่เจ้าหน้าที่ปราบปรามทันที ทั้งนี้ควรให้รางวัลกับผู้แจ้งเบาะแสด้วย
7. ผู้นำชุมชนควรจัดทำแผนการสุ่มตรวจผู้ติดยาเสพติด หรือการค้นหาผู้ติดยาเสพติดในชุมชนเพื่อนำไปเข้าบำบัดรักษา โดยดูแลอย่างครบวงจร หากผู้ที่ได้รับการบำบัดจนหายแล้ว ควรมีการติดตามผลภายหลังจากบำบัดรักษาจนหายได้ นำมาฝึกอาชีพ สามารถสร้างรายได้ และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไปได้

8. ภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจ และรับรู้บทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น การจัดอบรมให้ความรู้และบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับประชาชน

9. ผู้นำชุมชนควรให้ความสำคัญในการจัดประชาสัมพันธ์โทษภัยยาเสพติดภายในชุมชน เช่น การจัดนิทรรศการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงโทษและไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

10. ชุมชนควรจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬาในชุมชน และระหว่างชุมชน เพื่อให้ประชาชนหันมาใส่ใจการออกกำลังกาย และให้เยาวชนในชุมชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

11. ครอบครัวต้องใส่ใจดูแลบุตรหลาน และคนในครอบครัวไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากการศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยรวม และทุกด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง อันดับแรก ด้านมาตรการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด รองลงมา ด้านมาตรการเฝ้าระวังในครัวเรือน ด้านมาตรการชุมชน ด้านมาตรการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย ด้านมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการปราบปราม สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตั้งแต่พื้นที่ชายแดน และอันดับสุดท้าย ด้านมาตรการทางสังคม ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าระดับการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภอ อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ยังมีไม่มากนัก ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณากับงานวิจัยของ สังคม ศุภรัตน์กุล และพัชรภรณ์ ไชยศรี พบว่า ระดับการเฝ้าระวังเตือนภัยทางสังคมจากยาเสพติด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงเห็นว่า อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ควรต้องพัฒนาการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มากขึ้น ซึ่งความร่วมมือของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่จะทำให้การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในพื้นที่จะดีขึ้นมาก ดังที่ พระสุทัศน์ พันธุ์ศุภผล (2558) พบว่า การดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน การร่วมกันค้นหา และทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน รวมไปถึงการใช้ศักยภาพของทุกภาคส่วน ได้แก่ การสนับสนุนการปฏิบัติงานของทุกภาคส่วน การมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ว่าจะเป็น ครอบครัว เครือญาติ ชุมชนและสังคม ซึ่งจะส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเกิดขึ้นได้ และเกิดผลอย่างยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับ และงานวิจัยของ สมจิต ยาใจ (2564) ได้เสนอแนะว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชนควรนำรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้ชุมชน ปลอดภัยจากยาเสพติด และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เมื่อพิจารณาจากความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น เห็นว่ายังมีข้อมูลตรงกับผลสัมฤทธิ์ของผู้วิจัย โดยผลการศึกษา พบว่า แนวทางการปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยประชาชนในชุมชนควรร่วมมือในการแจ้งเบาะแส หากทราบถึงผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดควรแจ้งเบาะแสไปที่เจ้าหน้าที่ปราบปรามทันที ทั้งนี้ควรให้รางวัลกับผู้แจ้งเบาะแสด้วย ผู้นำชุมชนควรจัดทำแผนการคุ้มครองผู้ติดยาเสพติด หรือการค้นหาผู้ติดยาเสพติดในชุมชนเพื่อนำไปเข้าบำบัดรักษา โดยดูแลอย่างครบวงจร หากผู้ที่ได้รับการบำบัดจนหายแล้ว ควรมีการติดตามผลภายหลังจากบำบัดรักษาจนหายได้ นำมาฝึกอาชีพ สามารถสร้างรายได้ และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไปได้ นอกจากนี้ภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจ และรู้บทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น การจับตอปรอมให้ความรู้และบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับประชาชน รวมถึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การให้ครอบครัวดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ดังที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) กระทรวงยุติธรรม (2565) และกระทรวงยุติธรรม (2564) อธิบายว่าการส่งเสริมบทบาทของสถาบันครอบครัวให้เป็นกลไกสำคัญในการป้องกันสมาชิกให้ปลอดภัยจากปัญหาเสพติด ดังนั้นสรุปได้ว่า อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำเป็นต้องสร้างกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดให้มากขึ้น โดยสิ่งสำคัญคือความร่วมมือของประชาชนในอำเภอรัญประเทศ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการรับรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว เครือญาติ ชุมชนและสังคม รวมไปถึงศักยภาพความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน ในการร่วมกันค้นหา และทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้น โดยการใช้ทุนทางสังคมในชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน เพื่อช่วยในการยกระดับในการสร้างกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วให้มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โดยอภิปรายผลในสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในระดับปานกลาง โดยการจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามลำดับดังนี้ ด้านการสร้างองค์กรชุมชนด้านโครงสร้างทางสังคม และด้านการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน มีอิทธิพลกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ งานวิจัยของ สมจิต ยาใจ (2564) เสนอแนะว่า ควรศึกษาถึงการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติด

ติดกับการมีส่วนร่วมของชุมชน งานวิจัยของ เอกรัตน์ หามนตรี (2561) พบว่า โครงสร้างทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น องค์กรภายในชุมชน มีผลต่อการความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ทั้งนี้แนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาระดับความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดต้องอาศัยหลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมคิดตัดสินใจร่วม วางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล งานวิจัยของ ระพีพันธ์ โพนทอง; พรนภา เตียสุธิกุล และ ฤศศักดิ์ กัลยาณมิตร (2559) พบว่า ความร่วมมือจากประชาชน ความร่วมมือจากหน่วยงาน เอกชน ภาวะผู้นำ และมีวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่ และงานวิจัยของ พระสุทัศน์ พันธุ์ศุภผล (2558) พบว่า การดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน เพื่อสามารถใช้ศักยภาพของ ทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพความยั่งยืน จะเกิดขึ้นได้โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน จากการศึกษาข้างต้นจึงเห็นได้ว่า การจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การ ปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนั้นอำเภอรัฐประเทศ จังหวัด สระแก้ว จึงจำเป็นต้องเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นที่การสร้างองค์กรชุมชนด้าน โครงสร้างทางสังคม โดยให้ชุมชนมีการวางแผนการดำเนินงาน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้การแก้ไขปัญหายาเสพติดในเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน ผู้นำชุมชน ควรร่วมกับฝ่ายปกครองตรวจหาสารเสพติดในชุมชน เป้าหมาย มีการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดส่งต่อเข้ารับการรักษา และในชุมชน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นผู้นำที่มีความน่าเคารพ และน่าเชื่อถือ เข้ามาบริหารงานป้องกันปัญหายาเสพติดของชุมชน และด้านการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยชุมชนมีการส่งเสริมให้ ประชาชนช่วยกันแจ้งข่าวเมื่อพบปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดภายในชุมชน ในชุมชนมีการให้ความสำคัญต่อการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับครอบครัวไปสู่ระดับชุมชน และสังคม และในชุมชนมีการจัด อบรมเพื่อรณรงค์สร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการปัญหายาเสพติดให้แก่ประชาชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว จะทำให้อำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้า ระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว ใน ระดับค่อนข้างสูง โดยอภิปรายสมมติฐานข้อที่ 2 ได้ 2 ข้อย่อย ดังนี้

1) ปัจจัยภายนอก มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้วในระดับค่อนข้างสูง ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ ด้านการคมนาคม และด้านการติดต่อสื่อสาร มีอิทธิพลกับกลยุทธ์การ ปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัด

สระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการทดสอบสมมติฐานนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศรภาพ มาเรื่อน และคณะ (2559) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามของเจ้าหน้าที่ เช่น การตั้งจุดตรวจเวรยามกลางคืนและลาดตระเวนในชุมชน และการประชาสัมพันธ์ เช่น การจัดทำป้ายคำขวัญรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติดนำไปติดทุกหมู่บ้านและที่สาธารณะ เพื่อเป็นการให้ความรู้และกระตุ้นจิตสำนึกในการรณรงค์แก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และงานวิจัยของ สังคม ศุภรัตน์กุล และ พัชราภรณ์ไชยศรี (2564) พบว่าการเฝ้าระวังภัยยาเสพติดของเจ้าหน้าที่กับกรรมการชุมชนที่มีการเฝ้าระวังสังเกตร่วมกัน โดยมีการประสานหน่วยงานป้องกันปราบปรามยาเสพติดลงพื้นที่ โดยเพิ่มความเข้มในการสกัดเส้นทางเดินของยาเสพติด การประสานตำรวจต่างถิ่นมาปฏิบัติงานปราบปราม และการออกตรวจและเฝ้าระวังพื้นที่ ดังนั้นการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตั้งด่านตรวจค้นยาเสพติด บริเวณชายแดน เขตรอยต่อกับพื้นที่เขตอำเภออรัญประเทศ อย่างจริง การปฏิบัติงานปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่มีการทำอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีการตรวจลาดตระเวนยาเสพติดไม่ให้เข้ามาในพื้นที่ชุมชนอย่างจริงจัง ด้านการคมนาคม โดยการตั้งจุดผ่านแดน และจุดเสี่ยงของการลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภออรัญประเทศ ซึ่งต้องทำการตรวจสอบอย่างจริงจัง การตรวจเข้มเส้นทางการลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภออรัญประเทศ เพื่อไม่ให้ยาเสพติดทะลักเข้ามาในประเทศไทยง่ายขึ้น และการตรวจตราเฝ้าระวังถนนหรือการเดินทางในชุมชนเป็นจุดเสี่ยงของการขนส่งยาเสพติดให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น และด้านการติดต่อสื่อสาร โดยสังเกตและคอยปราบปรามผู้ลักลอบค้ายาเสพติดที่มักจะติดต่อผ่านหลายช่องทาง ทั้งตัวบุคคล โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต เพื่อตัดวงจรไม่ให้เกิดแหล่งผลิตยาเสพติด และการปิดกั้นช่องทางที่ทำให้ยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะทำให้เกิดการพัฒนากลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วได้มากยิ่งขึ้น

2) ปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วในระดับค่อนข้างสูง ตามลำดับดังนี้ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการปัญหายาเสพติด ทศนคติและพฤติกรรมในการจัดการปัญหายาเสพติด ปัญหาความแตกต่างด้านต่าง ๆ จำนวนคนในแต่ละครอบครัว และบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ มีอิทธิพลกับกลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการทดสอบสมมติฐานนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศรภาพ มาเรื่อน และคณะ (2559) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และงานวิจัยของ สังคม ศุภรัตน์กุล และ พัชราภรณ์ไชยศรี (2564) พบว่า ความเข้าใจและรับรู้ปัญหา

ยาเสพติด หลักสูตรในการอบรมต่อต้านยาเสพติด การประชาสัมพันธ์ให้มีการแจ้งเบาะแส การเฝ้าระวังเตือนภัยทางสังคมจากยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความเสี่ยงด้านยาเสพติด งานวิจัยของ เอกรัตน์ หามนตรี (2561) พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติด ได้แก่ เครือข่ายชุมชนยาเสพติด องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และงานวิจัยของ ระพีพันธ์ โพนทอง; พรนภา เตียสุธิกุล และภิกษุศักดิ์ กัลยาณมิตร (2559) พบว่า ปัจจัยนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด วัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน การบริหารองค์การ ได้แก่ ขั้นตอนในการดำเนินงาน ภาวะผู้นำ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การสื่อสาร และแรงจูงใจ และความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน และประชาชน มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีผลต่อการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนั้น อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการปัญหาเสพติดภายในชุมชนบ่อย ๆ การส่งเสริมความรู้ความแตกต่างด้านภาษาของคนในชุมชน และเขตรอยต่อพื้นที่ชายแดน การดูแลช่วยเหลือครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวหลายคน และการแสดงบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภอรัญประเทศ ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะปราบปรามเพื่อลดปัญหาเสพติดในพื้นที่ให้น้อยลง ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะทำให้เกิดการพัฒนากลยุทธ์การปฏิบัติการเฝ้าระวังตามนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.2 ผู้นำชุมชน ควรร่วมกับฝ่ายปกครองตรวจหาสารเสพติดในชุมชน ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย มีการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดส่งต่อเข้ารับการรักษา โดยการจัดทำแผนการคุ้มครองผู้ติดยาเสพติด หรือการค้นหาผู้ติดยาเสพติดในชุมชนเพื่อนำไปเข้าบำบัดรักษา โดยดูแลอย่างครบวงจร

1.3 ชุมชนควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นผู้นำที่มีความน่าเคารพ และน่าเชื่อถือ เข้ามาบริหารงานป้องกันปัญหาเสพติดของชุมชน เช่น การจัดตั้งทีมงานหรือกลุ่มองค์กรอิสระ NGO หรือมูลนิธิต่าง ๆ เข้าตรวจตราและคุมเข้มพื้นที่ในชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่จะเข้ามาในชุมชนและคนในชุมชน โดยต้องเป็นการทำงานเชิงรุก

1.4 ควรกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน โดยชุมชนมีการส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันแจ้งข่าวเมื่อพบปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดภายในชุมชน โดยการพิจารณาให้รางวัลกับผู้แจ้งเบาะแสด้วย

1.5 ควรกำหนดแผนในการจัดอบรมเพื่อรณรงค์สร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการปัญหาเสพติดให้แก่ประชาชนที่อยู่ในชุมชนต่าง ๆ ในอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

1.6 ควรกำหนดกลยุทธ์ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับทุกครอบครัวในชุมชน รวมทั้งการดูแลช่วยเหลือครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวหลายคนอย่างยั่งยืน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

2.1 ควรกำหนดแผนนโยบายการปฏิบัติงานปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงานปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

2.2 ควรวิเคราะห์เส้นทางความเสี่ยงในการลำเลียงยาเสพติด เพื่อนำไปใช้เป็นแผนการตรวจลาดตระเวนของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเป้าหมายการตรวจลาดตระเวน การตรวจเข้มเส้นทางลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภอรัฐประเทศ

2.3 ควรปรับแผนกลยุทธ์ในการตั้งจุดผ่านแดน และจุดเสี่ยงของการลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภอรัฐประเทศ ซึ่งต้องทำการตรวจสอบอย่างจริงจัง เช่น การจัดทำแผนตรวจตราตามรอยตะเข็บชายแดน และควรเข้มงวดมาตรการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

2.4 ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการตรวจตรา สังเกตและคอยปราบปรามผู้ลักลอบค้ายาเสพติดที่มักจะติดต่อผ่านหลายช่องทาง ทั้งตัวบุคคล โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต

2.5 ควรจัดทำแผนในการเฝ้าระวังถนนหรือการเดินทางในชุมชนเป็นจุดเสี่ยงของการขนส่งยาเสพติดให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงพื้นที่

3.1 ประชาชนที่อาศัยในชุมชน โดยเฉพาะติดกับแนวเขตชายแดน ต้องเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดให้มากยิ่งขึ้น

3.2 ประชาชนที่อาศัยในชุมชน ควรร่วมกันสร้างองค์กรชุมชนด้านโครงสร้างทางสังคม เพื่อวางแผนการดำเนินงาน และพัฒนาการเรียนรู้แก้ไขปัญหาเสพติดในเครือข่ายการเรียนรู้ชุมชน

3.3 ควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการปัญหาเสพติดของคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว

3.4 ทุกครอบครัวในชุมชน ควรยกระดับความเข้มแข็งของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับครอบครัวไปสู่ระดับชุมชน และสังคม

3.5 ทุกชุมชนควรร่วมมือกันด้วยแนวทางที่หลากหลายที่จะช่วยกันตัดวงจรไม่ให้เกิดแหล่งผลิตยาเสพติด และการปิดกั้นช่องทางที่ทำให้ยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่

3.6 ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ติดกับแนวชายแดนต้องมีความรู้ความเข้าใจในความแตกต่าง เพื่อลดปัญหาในการสื่อสาร และเป็นแนวทางหนึ่งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือได้ง่ายยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาข้อมูลในลักษณะของประชากรพิจารณาเกี่ยวกับ “ความคิดเห็นในการเพิ่มบทลงโทษกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งผู้เสพยาเสพติด ผู้ค้า ผู้ผลิต” เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากการพิจารณาพิจารณา ตามความเห็นของประชาชนทั่วประเทศ เพื่อนำข้อไปเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเสนอเพิ่มข้อกำหนดบทลงโทษตามกฎหมาย เพื่อให้ปัญหาเสพติดในประเทศลดลงได้อีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2565). ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ตั้งและเปลี่ยนแปลงเขตตำบลในท้องที่อำเภอ อนุรักษ์ประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://ratchakitcha.soc.go.th>.
- กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. (2564). แผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ศอ.ปส.ตชด.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.bpp.go.th/documents/2564/25640126_01.pdf.
- ธงชัย สิงอุตม และ พระมหาสมศักดิ์ สติสมปนโน. (2564). การป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดตามแนวชายแดน ของชุมชนในจังหวัดเลย. *งานวิจัยของคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 10 (1), 137 – 148.
- ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางกอกใหญ่. (2564). โครงการอาสาสมัครกรุงเทพมหานครเฝ้าระวังภัยและยาเสพติด ปีงบประมาณ 2564. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER9/DRAWER041/GENERAL/DATA0002/00002021.PDF>.
- พระสุทัศน์ พันธุ์สุภผล. (2558). *รูปแบบการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดชลบุรี*. คุษภูมินิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ระพีพันธ์ โพนทอง, พรนภา เตียสุธิกุล และ ฤศศักดิ์ กัลยาณมิตร. (2559). *ผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี*. รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- สมจิต ยาใจ. (2564). รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จังหวัดจันทบุรี. *นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี. วารสาร วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี*. 32 (1), 224 -236.

- สังคม ศุภรัตน์กุล และ พัชราภรณ์ไชยศรี. (2564). การเฝ้าระวังเตือนภัยทางสังคมจากยาเสพติดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยง ของวัยรุ่น ในพื้นที่การแพร่ระบาดที่ควรเฝ้าระวัง จังหวัดอุดรธานี. งานวิจัยคณาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. *วารสารช่อพะยอม*. 32 (2), 60 – 78.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม (2564). *แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565*. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม.สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) กระทรวงยุติธรรม. (2565). นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. 2566 – 2570). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.oncb.go.th/Home/Publishing Images/ Pages/ONCB_PLAN/Policyactionplan/%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%A2%E0%B8%%2066-70.pdf
- หนังสือพิมพ์บ้านเมืองออนไลน์. (2565). ข่าวภูมิภาค: คอ.ปส.สระแก้ว เผยสถานการณ์ปัญหายาเสพติด อนุรักษ์ประเทศไทยนี้ถูกจับมากที่สุด. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.banmuang.co.th/news/region/298057>.
- อิสรภาพ มาเรื่อน และคณะ. (2559). *รูปแบบการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในชุมชนชาวเขาเผ่าม้ง ตำบลป่ากลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน*. งานวิจัยรายงานฉบับสมบูรณ์ จากทุนสนับสนุนโดยแผนงานภาควิชาการสารเสพติด (ภวส.) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เอกรัตน์ หามนตรี. (2561). ความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม*. 5 (2), 436 – 449.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.